

Gospodarski savjet

Premijer Andrej Plenković je zdušno branio svoje 63 mjere koje će, po njegovom mišljenju, pomoći gospodarstvu u krizi. Sjećamo se ministara koji su referirali Premijeru što namjerava učiniti pojedino ministarstvo kako bi se pomoglo gospodarstvu. Sve je prenosila javna televizija. Predstava nad predstavama. Međutim, poduzetnici nisu aplaudirali. Oni su shvatili da su mjere operacionalizacija mogućnosti koje je poduzela HNB. Poreznog rasterećenja neće biti, rekla je vlada Andreja Plenkovića. Najava osnivanja gospodarskog savjeta sugerira kako siguran nastup Premijera nije bilo ništa drugo do neuspjela predstava koja je pogodila „u ništa“.

Naš premijer Andrej Plenković već ima znatan broj savjetnika. Osim toga, normalno je da svaka vlada i njezine sastavnice imaju planove što im je za činiti u uvjetima krize. Ti se planovi stalno preispituju kako bi vlada spremno dočekala eventualne izvanjske ugroze koji mogu poremetiti gospodarsku aktivnost. Konzultacije su stalne i pojedinačne. Plenarne sjednice ne daju valjanog odgovora. Cilj postavlja Premijer a struka traži najjeftiniji put i izračunava koliko će cijela priča koštati. Na struci je da problem razjasni u pozitivnom pogledu, a na politici je da odredi normativni aspekt problema ili, kako to voli reći naš Premijer, donese političku odluku. U konačnici donositelj političke odluke preuzima odgovornost.

Osnivanje gospodarskog savjeta može imati različite ciljeve. Tri mi se čine vjerojatnim.

Prvo. Kako se ne bi raspravljalo o učincima ekonomske politike Vlade, otvara se rasprava kako riješiti prisutne probleme izazvane koronavirusnom krizom. Što je veći broj članova gospodarskog savjeta to su rasprave šire i sterilnije. Zapravo gospodarski savjet predstavlja „smokvin list“ koji mora prikriti nerazumnu ekonomsku politiku. Mjere koje gospodarski savjet predloži omogućuju vladi da prenese odgovornost, u predstojećim izborima, upravo na gospodarski savjet. Vlada „pere ruke“. Posebno je znakovita informacija kako će se gospodarski savjet formirati od znanstvenika, ekonomista iz oporbenih stanaka, gospodarstvenika i sindikata. Postavlja se pitanje da li je objektivno moguće u tako formiranom gospodarskom vijeću donijeti suvisli prijedlog. Mogući je razlog da gospodarski savjet predstavlja prošireni GSV koji bi testirao „prolaznost“ političkih odluka Andreja Plenkovića.

Drugo. Gospodarski savjet ima zadatak opravdati pred javnošću mjere koje donosi Vlada - i ništa više ništa manje. Mnogobrojne rasprave velikog broja sudionika omogućuju gomilu

zaključaka po principu „za svakog ponešto“. U ovom slučaju gospodarski savjet je puno više od „smokvinog lista“ koji mora pokriti prošlost, sadašnjost i budućnost.

Treće. Vlada je svjesna da se gospodarstvo nalazi u bezizlaznom položaju. Svjesna je svojih neučinkovitih politika pa njihovo nastavljanje određuje kao dodatno ograničenje opstanku gospodarstva. Treba novi iskorak i nova ekonomska politika (kako bi kazao drug Lenjin). Gospodarski savjet ima za cilj da „pokrije“ nepripremljenost vlade za izvanredne okolnosti. Osim toga, Premijer je ispravno ocijenio kako građani cijene odlučne političare kao što je to Vili Beroš. U krizi vidi priliku. To je opravdanje za osnivanje gospodarskog savjeta ali se postavlja pitanje zašto to raditi javno i tako preusmjeriti fokus javnosti na rad gospodarskog savjeta umjesto dosadašnje prakse kad je samo i jedino Vlada bila na društvenoj sceni.

Zaključno valja reći kako gospodarski savjet nema posebnog opravdanja. Međutim, ako je Premijeru potreban gospodarski savjet kako bi bio učinkovit – zašto ne?